

QUALIROM

Tekijä(t) TAI Lyhenne: Mona Solala		Romanimurre: Suomen romanimurre
Koulutustaso: alkeis	Oppijoiden ikä: 6–11	Kielitaitotaso: A2

Pääteema (CFR): Aika, vuodenajat ja sää
Sisällytetyt alateemat: 1. Pimeä ja valo 2. Päivä ja yö 3. Kello 4. Viikonpäivät ja kuukaudet 5. Sää ja vuodenajat
Kappaleeseen liittyvät CFR:n muut pääteemat: Luonto ja eläimet

Työskentely CFR:n kanssa – oppimistavoitteet:		
Taito:	Relevantit CFR:n kieliristikon kuvaukset & “minä osaan” -lauseet:	Sivut:
	Ymmärrän keskeiset sanat säästä ja vuodenajoista luokassa. Ymmärrän kun vuodenaika tai sää on osana tarinaa.	72
	Ymmärrän tiedot säästä kaaviossa tai kirjassa. Löydän sanat säästä ja vuodenajoista katkelmasta tekstiä. Pystyn lukemaan lyhyen tarinan siitä, mitä teemme tiettyinä aikoina vuodesta.	72
	Osaan vastata yksinkertaisiin kysymyksiin säästä ja vuodenajoista. Osaan keskustella vaatteista, joita tarvitaan eri aikoina vuodesta. Osaan kysyä ja vastata kysymyksiin tärkeistä tapahtumista eri vuodenaikoina. Osaan esittää joitakin kysymyksiä säästä tai festivaaleista, jotka tapahtuvat erityisinä aikoina vuodesta.	72
	Osaan kuvailla säätä ulkona. Osaan kuvata mitä tapahtuu koulujen loma-aikoina. Osaan kuvata suosikkiaikani vuodesta.	72
	Osaan kirjoittaa lauseita eri ajoista vuodesta. Osaan kirjoittaa lauseita säästä nyt ja muulloinkin.	72

Työskentely ELP:n kanssa:		
Mitä ELP:n osaa/osia käytetään?		Sivut:
Kielipassi:	A2 Breakthrough	
Kielielämäkerta:	Aika, vuodenajat ja sää	72
Kansio:	Aktiviteetti 1: liite 9.1., Aktiviteetti 4: Liite 9.3., Aktiviteetti 5 : Liite 9.4., Aktiviteetti 7: sarjakuvia ja lyhyitä tarinoita, Aktiviteetti 9: The vastauksia vihosta, Aktiviteetti 11 liite 2.5. Aktiviteetti 12: liite 2.6.	

KESKEINEN SANASTO – Alateema 1: Pimeä ja valo		
Aktiivinen:		
Romani: vooros jangakiiro auri tšerdo jang molna diives muulengo tafla ven svalko rat	Suomi: kesä lamppu nuotio pilvi päivä sateenkaari talvi varjo yö	
Passiivi:		
Romani:	Suomi:	

KESKEINEN SANASTO – Alateema 2: Päivä ja yö		
Aktiivinen:		
Romani: sarra kham džanguv- kvella skoola tšoon souv- vuondros butti glimmos	Suomi: aamu aurinko herätä ilta koulu kuu nukkua sänky työ tähti	
Passiivi:		
Romani:	Suomi:	

--	--

KESKEINEN SANASTO – Alateema 3: Kello	
Aktiivinen:	
Romani: deñ-o-iek deñ-o-dui deñ-o-triin deñ-o-staar deñ-o-pangħ deñ-o-ħou deñ-o-efta deñ-o-oħta deñ-o-enja biħ biħ ta iek biħ ta dui biħ ta triin biħ ta staar	Suomi: 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
Passiivi:	
Romani:	Suomi:

KESKEINEN SANASTO – Alateema 4: Viikonpäivät ja kuukaudet	
Aktiivinen:	
Romani: moonda tiisda maħkurno diives tuorsda breeda lyörda kurkesko diives ħielesko tšoon miritšako tšoon maasosko tšoon luludžako tšoon, voortako tšoon džonribosko tšoon, ploogibosko tšoon niijalesko tšoon khassesko tšoon gruutako tšoon, džiivesko tšoon hyöstako tšoon, muurako tšoon panjako tšoon	Suomi: maanantai tiistai keskiviikko torstai perjantai lauantai sunnuntai tammikuu helmikuu maaliskuu huhtikuu toukokuu kesäkuu heinäkuu elokuu syyskuu lokakuu

paňhesko tšoon juulako tšoon	marraskuu joulukuu
Passiivi:	
Romani:	Suomi:

KESKEINEN SANASTO – Alateema 5: Sää ja vuodenajat	
Aktiivinen:	
Romani: kham paňos niijal vooros jiu dukvalo briňno molvarv- hyösta ven balval džambiba baňiba džanguv- džaaben koni fendide rikkav- tykkuv-	Suomi: aurinko jää kesä kevät lumi pilvinen sade sulaa syksy talvi tuuli laulu soitin herätä matka paras pitää jostakin / pitää kiinni / pitää esim. puhe pitää jostakin
Passiivi:	
Romani:	Suomi:

Kappaleen KESKEINEN KIELIOPPI:	
Aktiivinen:	Passiivinen:

Adjektiivien vertailu

positiivi	komparatiivi	superlatiivi
lool-o	lool-ide	koni lool-ide
'punainen'	'punaisempi'	'punaisin'

stöt	stött-ide	koni stött-ide
'lyhyt'	'lyhyempi'	'lyhyin'

Huom.		
tšihk-o	fend-ide	koni fend-ide
'hyvä'	'parempi'	'paras'

bengal-o	ver-ide	koni ver-ide
'huono'	'huonompi'	'huonoin'

Jou hin stöttide sar...

Jou hin koni stöttide

Jou hin it stöt sar...

Demonstratiivipronominien muut sijat

	yksikkö	monikko
dat,	daales-ke	daalen-ge
abl.	daales-ta	daalen-na
instr.	daale-ha	daalen-sa
gen.	daales-ko	daalen-go

	yksikkö	monikko
dat,	kooles-ke	koolen-ge
abl.	kooles-ta	koolen-na
instr.	koole-ha	koolen-sa
gen.	kooles-ko	koolen-go

	yksikkö	monikko
dat,	dooles-ke	doolen-ge
abl.	dooles-ta	doolen-na
instr.	doole-ha	doolen-sa
gen.	dooles-ko	doolen-go

Adpositiot

a) prepositiot (nominatiivin/obliikvin kera)

apo '-lla, -llä, -lle'
 aro '-ssa, -ssä, pitkä vokaali + n'
 kajo 'kohti'
 džin 'saakka'
 prissi 'vastaan'
 uutan 'ilman'

b) postpositioita
 paale 'takana, taakse'
 pañ 'vieressä, viereen'
 teelee 'alla, alle'

naalal, naalesta, naales 'edestä'
 praalesta, praaleata 'päältä'
 arreatta 'sisältä'
 mañkaresta, mañkareatta 'keskeltä'
 neeresta, neereatta 'läheltä'
 paalesta, paaleatta 'takaa'
 pañalesta 'vierestä'
 teelesta, teeleatta 'alta'
 trystalesta, trystaleatta 'ympäriä'

om 'ohi'
 ħaal 'vuoksi'
 dženom, džinom 'kautta'

c) postpositioita (genetiivin kera)/prepositioita
 mañkar 'keskellä, keskelle'
 naal 'edessä, eteen'
 neer(e) 'lähellä, lähelle'

--	--	--

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 1	Otsikko: nimeäminen					Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: aika, vuodenajat ja sää									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät nimeämisen liitteessä 9.1.						 	TC IW	72	liite 9.1.	9.1.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 2	Otsikko: vertailu					Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: talo ja matkailuvaunu									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat ja opettaja keskustelevat säästä. Esimerkiksi: Millainen sää yleensä on joulukuussa? Milloin se on yleensä lämmintä ja aurinko paistaa? Jne Oppilaat voivat käyttää liitettä 9.1. muistaakseen sanoja romaniksi.						 	TC IW	72		1.1

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 3	Otsikko: lue teksti					Kesto: 25 min				
	Kuuluu alateemaan: talo ja matkailuvaunu									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat ja opettaja lukevat tekstin liitteessä 9.2. Oppilaat ja opettaja kääntävät tekstin yhdessä.						 	IW TC	72	liite 9.2.	9.2.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 4	Otsikko: Paljonko kello on?					Kesto: 15 min			
	Kuuluu alateemaan: Kello								
Aktiviteetin kuvaus:					Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät liitteen 9.3. opettajan avulla. Liitteen 9.3. avulla oppilaat oppivat kysymään aikaa ja vastaamaan tähän kysymykseen.					 	TC IW	72	Liite 9.3.	9.3

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 5	Otsikko: kirjoittaminen					Kesto: 25 min			
	Kuuluu alateemaan:								
Aktiviteetin kuvaus:					Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat kirjoittavat lyhyen tarinan heidän suosikkivuodenajastaan ja säästä tuolloin. He voivat myös kirjoittaa lyhyen tarinan jostain joka on tapahtunut heidän elämässään, kun säällä on ollut iso rooli. Esimerkiksi suuri juhla, joka meni huonosti, koska oli sade, tai matka, joka oli erinomainen sään takia.					 	IW	72	paperia, kynä	.

Luokahuone- aktiviteetti Nr: 6	Otsikko: Pelataan!					Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: talo ja matkailuvaunu									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaan pelaavat pelin liitteessä 9.4. Heidän tehtävänään on yhdistää oikea kuukausi oikeaan säähän.						 	TC IW	72	Liite 9.4.	9.4.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 7	Otsikko: kuvailu	Kesto: 30 min				
	Kuuluu alateemaan: aika, vuodenajat ja sää					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaiden tehtävänä on tehdä lyhyt tarina ryhmässä. Tarinan otsikkona on "minun päiväni": he yrittävät kuvata, mitä on tapahtunut yhden vuorokauden aikana (mihin aikaan hän heräsi, mitä hän teki ja niin edelleen). Kun tarina on valmis, toinen ryhmä yrittää tehdä siitä sarjakuvan.		 	GW	72	paperia, kyniä	

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 8	Otsikko: lauletaan laulu	Kesto:20-45 min				
	Kuuluu alateemaan: Viikonpäivät ja kuukaudet					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät laulun päivistä tai kuukausista. He voivat kirjoittaa sanoja itse ja päättää melodian myös. Oppilaat voivat sitten laulaa kappaletta muille oppilaille luokassa. Jos se on mahdollista, he voisivat soittaa joitakin instrumentteja.		 	GW	72		

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 9	Otsikko: keskustele ystäväsi kanssa	Kesto: 20 min				
	Kuuluu alateemaan: aika, vuodenajat ja sää					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaiden tehtävänä on haastatella heidän ystäviään. Ne voivat tehdä listan kysymyksiä esimerkiksi: Mikä on sinun suosikkiaikasi vuodesta? Kummasta pidät eniten, ukkosesta tai auringonpaisteesta? jne. jne. He kirjoittavat vastauksia muistiin.		 	IW G W	72	paperia, kyniä	

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 10	Otsikko: sääennuste	Kesto: 30-45 min				
	Kuuluu alateemaan: Sää					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaiden tehtävänä on tehdä sääennusteita ja esittää ne luokalle. Tämä tehtävä voidaan myös tehdä ryhmissä tai pareittain.			IW GW	72	Paperia, kyniä, internet jne,	

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 11	Otsikko: Harjoitus	Kesto: 30min				
	Kuuluu alateemaan: aika, vuodenajat ja sää					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät liitteen 9.5. jossa he voivat harjoitella sitä mitä he ovat oppineet tästä aihealueesta.			IW	25	Liite 9.5.	9.5.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 12	Otsikko: Harjoituskoe	Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: aika, vuodenajat ja sää					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät liitteen 9.6. testatakseen, mitä he ovat oppineet.			IW	25	liite 9.6.	9.6.
Number of sample lesson plan: 1	Topic of LP: Pimeä ja valo					Duration: 45 min

CA-Nr.	Time	Sample Lesson Plan	Skill	SF	ELP	Mat. / Res.	Att.
7	30	Oppilaiden tehtävänä on tehdä lyhyt tarina ryhmässä. Tarinan otsikkona on "minun päiväni": he yrittävät kuvata, mitä on tapahtunut yhden vuorokauden aikana (mihin aikaan hän heräsi, mitä hän teki ja niin edelleen). Kun tarina on valmis, toinen ryhmä yrittää tehdä siitä sarjakuvan.	 	GW	72	Papers, pencils	
4	15	Oppilaat tekevät liitteen 9.3. opettajan avulla. Liitteen 9.3. avulla oppilaat oppivat kysymään aikaa ja vastaamaan tähän kysymykseen.	 	TC IW	72	Attachmment 9.3.	9.3
Learning objectives:		→ Oppilaat oppivat kirjoittamaan lyhyen tarinan säästä ja ajasta. → Oppilaat oppivat numeroita ja kellon.					

Lähteet (kuvat, teksti, linkit ...):